

IJGTRUluslararası Global Turizm Araştırmaları Dergisi
International Journal of Global Tourism Research

IJGTR 1 (2017)

journal homepage: dergipark.gov.tr/ijgtr

SAKİN ŞEHİR ÜNVANININ BÖLGE TURİZMİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ: GÖYNÜK VE MUDURNU ÖRNEĞİ¹

Özlem Nur DERVİŞOĞLU²Prof. Dr. Aliye ÇILAN AKIN³

ÖZET

Çalışma, İtalya’da 1999 yılında ortaya çıkan ve sakin yaşam felsefesinden ilham alınan sürdürülebilir yaşam ilkelerini benimseyen sakin şehir hareketini kapsamaktadır. Çalışmanın amacı, Türkiye’nin Bolu ilinin sakin şehir ünvanına sahip Göynük ve Mudurnu ilçelerinde sakin şehir ünvanının bölge turizmine ekonomik, sosyal ve fiziksel katkılarının değerlendirilmesidir. Bu amaç kapsamında Göynük ve Mudurnu ilçelerinin yerel paydaşları (kaymakamlık çalışanları, belediye çalışanları, sivil toplum kuruluşları, kooperatifler, yerel ürün üreten işletmeler ve esnaf temsilcileri) ile derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, literatür taraması ve yerel paydaşlarla yapılan derinlemesine görüşmeler yoluyla elde edilen veriler, içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Çalışma, Göynük ve Mudurnu açısından sakin şehir ünvanının katkılarının karşılaştırıldığı ilk araştırma olması açısından önemlidir. Elde edilen bulgular, sakin şehir ünvanının farklı bölgelerde, bölgesel ihtiyaçlara göre uyarlanabilecek esnek bir kalkınma modeli sunduğunu ortaya koymaktadır. Her iki bölge de bu ünvanı kendi ekonomik, kültürel, sosyal ve fiziksel özelliklerine göre şekillendirmiştir. Dolayısıyla sakin şehir ünvanının ilçelerde sadece ekonomik bir araç olarak değil, aynı zamanda toplumsal kaynaşmayı ve kültürel mirasın sürdürülebilirliğini de destekleyen bir yapı sunduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Göynük, Mudurnu, Sakin Şehir, Kültürel Miras

THE EFFECTS OF SLOW CITY TITLE ON REGIONAL TOURISM: THE EXAMPLE OF GÖYNÜK AND MUDURNU⁴

ABSTRACT

This research focuses on the Cittaslow movement, which originated in Italy in 1999 and embraces sustainable living principles inspired by the philosophy of slow living. The study aims to evaluate the economic, social, and physical impacts of the Cittaslow title on tourism in the districts of Göynük and Mudurnu, located in Bolu Province, Turkey. To achieve this objective, in-depth interviews were conducted with local stakeholders of Göynük and Mudurnu, including district governorate staff, municipal employees, representatives of non-governmental organizations, cooperatives, local product manufacturers, and trade representatives. Data for the study were collected through a combination of literature review and in-depth interviews with these stakeholders and were analyzed using the content analysis method. The study has the importance of being the first research comparing the slow cities of Göynük and Mudurnu. The findings reveal that the Cittaslow title provides a flexible

¹ Bu çalışma Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Lisansüstü Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Anabilim dalında 2024 yılında savunulmuş “Göynük ve Mudurnu İlçelerinde Yavaş Şehir Ünvanının Bölge Turizmine Ekonomik, Sosyal ve Fiziksel Etkilerinin Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

² Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Yüksek Lisans Programı, ORCID: 0009-0009-7388-2204, ozlemnur.dervisoglu@gmail.com

³ Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü, ORCID: 0000-0001-8589-7547 aliye.akin@ibu.edu.tr

⁴ This study is derived from the master's thesis titled "Evaluation of the Economic, Social and Physical Effects of the Slow City Title on Regional Tourism in Göynük and Mudurnu Districts", which was defended in 2024 at Bolu Abant İzzet Baysal University Graduate Institute Tourism Management Department.

development model that can be adapted to regional needs in different areas. Both districts have tailored the title to reflect their unique economic, cultural, social, and physical characteristics. Furthermore, it has been determined that the Cittaslow title serves not only as an economic tool for the districts but also as a structure that supports social cohesion and cultural sustainability.

Keywords: Göynük, Mudurnu, Slow City, Cultural Heritage

GİRİŞ

İtalya'nın Orvieto kentinde, 15 Ekim 1999 yılında faaliyete geçen sakin şehir hareketi, İtalya Toskana'nın Greve kasabası Belediye Başkanı Paolo Saturnini' nin düşüncesi ile ortaya çıkmıştır. Saturnini, 17 Kasım 1997 yılında Slow Food merkezine bir mektup göndermiştir. Mektupta Carlo Petrini' ye, sakin yemek hareketini sadece gıda üretimi ve tüketimi üzerine değil, kendine özgü bir yaşam tarzı ve korunmaya muhtaç ürünlere sahip küçük şehirleri de kapsayacak şekilde genişletmeyi önermiştir. Yavaş Kentler Birliği, Roma'daki İtalyan Ulusal Belediyeler Birliği binasında, 20 Temmuz 2000 yılında, İtalyan Ulusal Belediyeler Birliği Başkanı ve Florana Belediye Başkanı'nın katılımıyla açılmıştır (Öztürk, 2012: 67). Kentteki yaşam kalitesini ve verimi arttırmak amacıyla Carlo Petrini ve Chianti, Bra, Positano ve Orvieto kasabalarının belediye başkanlarının "Yavaş Kent Sözleşmesi"ni imzalamasıyla da sakin şehir (cittaslow-yavaş şehir) resmen kurulmuştur (Demir, 2018: 205).

Sakin şehir hareketinin sembolü "sırtında bir kenti taşıyan salyangoz"dur. Sloganı ise İtalyanca "Cittaslow Rete Internazionale delle città del buon vivere " iken Türkçe "Yaşamının Güzel Olduğu Uluslararası Şehirler Ağı" şeklindedir (cittaslowturkiye.org, 2025). Birliğin ulusal ve uluslararası merkezi Orvieto'dur. Şehirler ile ilgili değerlendirmeler bu merkezde yapılmaktadır (Keskin, 2012: 89). Kâr amacı gütmeyen birliğin resmi dili İngilizce ve İtalyancadır. Organizasyonun kuralları ve hedefleri resmi sayfasında manifesto ile paylaşılmıştır. Sakin şehirler çalışma ilke ve prensipleri 28 madde ve 5 ek belgeden oluşan "Uluslararası Cittaslow Tüzüğü" ile kayıt altına alınmıştır. Tüzükte birliğin kuruluşu, organları, sakin şehir olma kriterleri, logo, fon, aidat gibi pek çok konu yer almaktadır (Keskin, 2012: 89).

Şehirlerin yerel kimliğinin korunarak devam ettirilmesi, yerel katılım ile halkın karar almada etkin şekilde fikir birliğine varması ve kendi yaşam biçimini belirleyerek koruması hedeflenen sakin şehir hareketi, şehirlerin nüfus yoğunluğuna ve tek tip şehirleşmeye tepki olarak doğmuştur (Koç ve Baz, 2020: 58). Sakin şehir hareketinin temel amacı insan odaklı, sürdürülebilir ve yaratıcı şehirler yaratmaktır (Hekimci, 2015: 7). Sakin şehir hareketi çevreye zarar vermeden, kentlerin kimliğine ve doğal yapılarına sahip çıkarak, betonlaşma olmadan da kalkınabileceğini savunmaktadır (Yıldırım ve Karaahmet, 2013: 17). Sakin şehirlerden beklenen daha fazla yeşil alan yaratmak, gürültüyü azaltmak, meydanları neon reklamlardan ve reklam panolarından uzak tutmak, araba alarmlarını yasaklamak, ışık ve hava kirliliğini azaltmak, bisiklet yollarını ve yaya caddelerini arttırmak, alternatif enerji kaynaklarının kullanımını yaygınlaştırmak, toplu taşımayı iyileştirmek ve yeni gelişmelerle enerji ve kaynak tasarrufu sağlayan yeşil binaları teşvik etmektir (Koç ve Baz, 2020: 58).

Nüfusu 50.000'in altında olan şehirlerin üye olabildiği sakin şehir birliğine katılmak için 7 ana başlık altında 73 kriterin genelinden en az 50 puan alma şartı bulunmaktadır. İsminin aksine dünyada hızla yayılan bu hareket Türkiye'de 28 Kasım 2009 tarihinde Seferihisar'ın birliğe katılması ile başlamış ve 2024 yılında Antalya ili İbradı ilçesinin sakin şehir ünvanı alması ile birlikte Türkiye'de sakin şehir sayısı 26'ya yükselmiştir (cittaslowturkiye.org, 2025).

Çalışmaya konu olan Bolu ilinde sakin şehir ünvanına sahip iki ilçe bulunmaktadır. 2017 yılında sakin şehir ünvanı alan bu ilçelerden biri olan Göynük'te kültürel değerler, geleneksel yaşam, geleneksel mutfak ve sosyal ilişkiler halen yaşatılmaktadır. İlçede geleneksel el tezgâhından kumaş ve dokumalardan, kaşık yapımına kadar birçok el sanatı devam ettirilmektedir. Her yıl İhtiyaç Bayramı, Ramazan ayında sokak iftarları, sünnet şölenleri, Akşemseddin Hz. Anma Günü ve geleneksel pilav günleri düzenlenmektedir. 13 Nisan 2015 tarihinde UNESCO Dünya Miras Geçici Listesi'ne giren ve 2018 yılında sakin şehir ünvanı alan Mudurnu'da ise demircilik, semercilik, bakırcılık, kalaycılık, sepetçilik, ahşap oymacılığı ve yemenicilik gibi el sanatları yaşatılmaktadır. Mudurnulu kadınlar ise iğne oyası, anahtarlık,

Mudurnu bebeği, yelekler, şallar, patikler, seccade ve perde uçları işlemektedir. Biriktirme geceleri, kına geceleri, Hacet Bayramları, damat ve gelin hamamı, Mudurnu’da geçmişten günümüze gelen bazı geleneksel eğlencelerdir (Mudurnu Belediyesi, 2025). Mudurnu, tarihi konakları bakımından oldukça önemli bir ilçedir ve bu yapısı itibarıyla da kentsel sit alanı olarak koruma altına alınmıştır (Bolu İl Kültür Turizm Müdürlüğü, 2025).

Bu araştırmanın amacı, Bolu ili Göynük ve Mudurnu ilçelerinin sakin şehir ünvanına sahip olduktan sonra bu ünvanın bölge turizm potansiyeline ekonomik, sosyal ve fiziksel katkılarını belirlemektir. Araştırma ile sakin şehir ağına dâhil olmak isteyen kentlere bir strateji oluşturması ile sakin şehir üyesi kentlerin uygulayacakları politikalar için yol gösterici olması amaçlanmıştır. Çalışma, Göynük ve Mudurnu ilçelerinde hayata geçirilen sakin şehir projelerinin, İtalya, Portekiz, Fransa ve İspanya gibi Akdeniz çanağı ülkelerindeki sakin şehirlerde uygulanan uygulamalarla kıyaslanması, bu ilçelerin turizm potansiyelini daha iyi değerlendirmek ve sürdürülebilir bir turizm modeli oluşturmak için katkı sağlayacaktır.

LİTERATÜR TARAMASI

Sakin şehirler, yerel dinamiklerin, sosyal, ekonomik ve kültürel yapılarını şehirleşme karşısında koruyan, küreselleşmenin homojenleştirici etkisinin yerine kendi özgün kimliğini bozmadan koruyan bu sayede uluslararası bir ağda bir araya gelen şehirlerin oluşturduğu birliktir (Çolak, 2019: 91). Karadeniz (2014)’ e göre sakin şehir sürdürülebilir kalkınma, sürdürülebilir şehircilik ve sürdürülebilir turizm anlamında kullanılmaktadır. Brodzinski ve Krowska (2021)’ya göre sakin şehir, sakinlerinin refahını iyileştirmek, yavaş ve sağlıklı bir yaşam tarzını benimsemek, küçük kasabaların kimliklerini, doğal ve kültürel çevresini korumak için oluşturulmuş uluslararası bir girişimdir. Semmens ve Freeman (2012)’a göre sakin şehir, her kasabanın benzersiz, yerel ve tarihi kaynaklarına önem veren planlama ve kentsel tasarım yoluyla küreselleşmeye ve kurumsal merkezli kalkınmaya kolektif olarak direnç gösteren şehirler ağıdır. Mayer ve Knox (2006) sakin şehirleri kendilerine özgü bir tarihe ve kültüre sahip olan, bu tarih ve kültürün ise şehir sakinleri ve yerel yöneticiler tarafından önemli görüldüğü yerler olarak tanımlamışlardır. Sakin şehir markasına ulaşmak, şehirler için bir hedef haline gelmiştir (Özcan, 2019: 15). Çünkü sakin şehir hareketi, dünyada binlerce birbirinin aynı olan şehirlerden kendini farklılaştırarak, şehirlerin hangi alanlarda özel ve önemli olduklarını fark edebilmeleri ve bu özelliklerine uygun stratejiler geliştirmeleri, ekonomik, sosyal ve fiziki sürdürülebilirlik kapsamında kendisine yardım edecek bir denetim mekanizmasının bulunması sebebiyle tercih edilmektedir (Yıldırım ve Karaahmet, 2013:16).

Ekonomik katkıların belirlenmesi kapsamında; Coşar (2014) çalışmasında Seferihisar’ın sakin şehir olgusunun ilçede faaliyet gösteren işletme yöneticileri ve yerel halk tarafından ilçe ekonomisi üzerinde olumlu etkileri bulunduğunu belirtmiştir. Olgun’un (2016) yapmış olduğu çalışmada sakin şehir hareketinin küçük yerleşim yerleri için bir fırsat olduğu ifade edilirken bu ilçelerin ünvan sayesinde tanınırlıklarını artırması ile birlikte daha fazla turist çekerek ekonomik kalkınma sağlamasının mümkün olabileceği vurgulanmıştır. Akpınar ve Pektaş (2019) yapmış oldukları çalışmada sakin şehir ünvanının ilçedeki yatırımları ve istihdam olanaklarını artırdığını, turizm potansiyelini geliştirdiğini ve böylece yerel ekonominin canlanmasını sağladığını tespit etmişlerdir. Gökçeada sakinleri, Akbaş’ın (2020) çalışmasına göre, kentin sakin şehir ünvanını almasının ardından bölgede ekonomik canlanma olduğunu ve yerellik ile doğallık konularına daha fazla önem verdiklerini dile getirmişlerdir. Öztürk ve Sünnetçioğlu (2023) çalışmalarında, turizmin ekonomik boyutunun Gökçeada için olumlu etkiler yarattığı (istihdam, gelir, ekonomik canlılık ve imaj) ve bu nedenle yerel halk tarafından olumlu algılandığı belirtilmiştir. Bayram’ın (2024) araştırmasında Enez’de yerel ürünlerin tanıtımı ve pazar erişimi konularında yaşanan zorlukların yerel ekonomiyi olumsuz yönde etkileyerek daha geniş ölçekte büyümesini kısıtladığı yönündeki bulgularını vurgulamaktadır. Semmens ve Freeman’ın (2012) çalışması, sakin şehirlerin sadece sakin bir

yaşam sunmakla kalmayıp ayrıca sakin şehir hareketinin sürdürülebilir gelişme, sürdürülebilir turizm ve ekonomik büyüme gibi önemli hedeflere ulaşmada etkili bir araç olabileceğini göstermektedir.

Sosyo-kültürel katkılara yönelik çalışmalarda, Kartal (2019), sakin şehir üyelik kriterlerinin sosyal uyumu ve yerel halkın birlik içinde sosyal faaliyetlerini teşvik eden kriterlere sahip olduğunu belirtmiştir. Baydar (2013) Seferihisar, Taraklı, Akyaka, Gökçeada ve Yenipazar ilçelerini inceleyerek bu sakin şehirlerin, sakin şehir kapsamındaki projelerini araştırarak bu projelerin ve uygulamaların başarılı ve geliştirilmesi gereken yönlerini belirlemiştir. Araştırma sonucunda sakin şehir ünvanının kadınların sosyal hayatlarında daha ön planda olmasına katkı sağladığı ve sürdürülebilir kalkınma açısından önemli faydalar sağladığı ifade edilmiştir. Yılmaz (2016) çalışmasında Perşembe ilçesinin sakin şehir ünvanı alması ile birlikte yerel halkın ve şehrin sosyal yaşam kalitesinde meydana gelen değişiklikleri araştırmıştır. Araştırma sonucunda sakin şehir ve yaşam kalitesi arasında pozitif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Akpınar ve Pektaş (2019) Seferihisar'ın sakin şehir ünvanı almasının ardından kültür ve sanat faaliyetlerinde bir artış olduğunu belirtmişlerdir. Korkmaz, Mercan ve Atay'ın (2014) çalışması, sakin şehir hareketinin bir yerleşim yerinin marka imajı üzerindeki etkilerini inceleyerek, Seferihisar örneği üzerinden önemli sonuçlar ortaya koymuştur. Araştırmacılar, Seferihisar'ın sakin şehir ünvanını almasının, bölgenin marka imajına önemli ölçüde katkı sağladığını vurgulamışlardır. Pink'in (2009) çalışması, sakin şehir hareketinin sadece bir şehir planlama yaklaşımı olmadığını, aynı zamanda daha geniş bir toplumsal dönüşümün parçası olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda sakin şehirlerin yerelliğe önem vererek, insancıl bir yaklaşımı benimseyerek, yerel üretimi ve kaliteli yaşamı destekleyerek, daha yaşanabilir kentler yaratmayı amaçladığından bahsetmiştir.

Çevresel katkılara yönelik çalışmalar, Yüksel, Esen, Kılıç ve Akçay (2020) ve Kurnaz ve İpar (2020) Akyaka ile ilgili yaptıkları çalışmalarında Akyaka'da aşırı turizm yaşandığını bunun ilçe ekonomisine katkısı olduğunu fakat bu kalabalığın çevresel sorunları da beraberinde getirdiğini belirtmişlerdir. Yaşanan kalabalık ile birlikte ilçede hava kirliliği, trafik yoğunluğu, gürültü kirliliği ve deniz kirliliği yaşandığını tespit etmişlerdir. Göçkan'ın (2012) çalışmasında Seferihisar'ın kültürel ve doğal mirası üzerinde durularak, sakin şehir hareketinin sürdürülebilir çevre için ne kadar önemli olduğu ve kentler ile insanlar için faydalı bir araç olduğu vurgulanmıştır. Çakar (2016) çalışmasında, Türkiye'deki sakin şehirlerin yavaş şehir birliğine üye olduktan sonra gerçekleştirdikleri kültürel mirası koruma çalışmalarını incelemiştir. Araştırma sonuçları, sakin şehirlerin kültürel mirasla ilgili çalışmalarında üyelik öncesi döneme kıyasla daha fazla önem aldıklarını ve sakin şehir kriterlerinin şehirlerin olumsuz özelliklerini iyileştirmede etkili olduğunu göstermiştir. Önal, Yılmaz ve Tokuçoğlu (2024) çalışmalarında sakin şehir modelini, paydaşlar gözünden değerlendirerek, görüş ve önerilerde bulunmuşlardır. Çalışma bulgularında Köyceğiz yerel halkının elektrikli motor ve bisiklet kullanımının gürültü ve ses kirliliğinin önüne geçtiğini dolayısıyla Köyceğiz'de bisiklet yolları ve araç kullanımını azaltmaya yönelik projelerin, kentsel hareketliliğin çevresel katkılarını azaltmayı hedeflediği ifade edilmiştir. Mayer ve Knox (2006) araştırmalarında, Almanya'daki iki sakin şehri (Hersbruck ve Waldkirch) inceleyerek, sakin şehir kriterlerinin sürdürülebilirliğin temel unsurları olan çevre, ekonomi ve eşitlik (Environment, Economy, Equity- 3E) kavramlarıyla bağlantılı olduğunu ortaya koymuşlardır.

YÖNTEM

Bu araştırmanın amacı, Bolu ili Göynük ve Mudurnu ilçelerinin sakin şehir ünvanına sahip olduktan sonra bu ünvanın bölge turizm potansiyeline ekonomik, sosyal ve fiziksel katkılarını belirlemektir. Araştırma ile sakin şehir ağına dâhil olmak isteyen kentlere bir strateji oluşturması ile beraber sakin şehir üyesi kentlerin uygulayacakları politikalar için yol gösterici olması amaçlanmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda nitel araştırma yöntemi bu çalışma

için en uygun yöntem olarak seçilmiştir. Nitel araştırma, araştırma sorularına yanıt ararken, olguların doğal bağlamında anlamlandırılmasına odaklanan bir yöntemdir (Baltacı, 2019: 369). Araştırmada katılımcıların ifadelerini tematik olarak gruplandırmayı ve yorumlamayı sağlamak amacıyla içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi bir iletişim ortamının içeriğinin sistematik bir şekilde analiz edilmesidir (Neuman, 2014: 49).

Çalışmada amaçlı örneklem yöntemi uygulanmıştır. Amaçlı örneklem yöntemlerinden kartopu yöntemi seçilmiştir. Bu yöntemde, çalışma konusu ile ilgili nitelikli bir kişi belirlenerek bu kaynak kişi vasıtasıyla diğer katılımcılara erişim sağlanmakta ve örneklem büyümektedir. Bu durum ‘kartopu etkisi’ olarak ifade edilmektedir (Yağar ve Dökme, 2018: 5). Göynük ve Mudurnu ilçelerinde sakin şehir ünvanının bölge turizmine ilişkin ekonomik, sosyal-kültürel ve fiziksel etkilerini değerlendirebilecek Göynük ve Mudurnu yerel paydaşları (kaymakamlık çalışanları, belediye çalışanları, sivil toplum kuruluşları, kooperatifler, yerel ürün üreten işletmeler ve esnaf temsilcileri) ile yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırmada verileri toplamak için araştırmanın amacına uygunluğu göz önüne alınarak yarı yapılandırılmış görüşme soru formu kullanılmıştır. Görüşme formu için Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimlerde İnsan Araştırmaları birimine 2024/65 protokol numarası ile etik kurul onayı başvurusu yapılmış ve Görüşme Formu kurul tarafından 01.03.2024 tarih ve 2024/02 sayılı toplantıda incelenerek etik açıdan uygun bulunmuştur. Toplamda 21 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış soru formunun ilk 6’sı demografik özellikleri, 15’i de ekonomik, sosyal-kültürel ve fiziksel katkıları belirlemeye yöneliktir. 2024 Temmuz ayı içerisinde yapılan görüşmeler en az 30 dakika en fazla 60 dakika sürmüştür. Çalışmanın güvenilirliğini sağlamak için görüşmeler kayıt altına alınarak dijital ortama kaydedilmiştir. Bu doğrultuda Mudurnu’da 10, Göynük’te 11 ve toplamda 21 katılımcıyla görüşülmüştür. Katılımcılar tarafından verilen yanıtların birbirini tekrarlaması sebebi ile görüşme 21 katılımcı ile sonlandırılmıştır. Verilen yanıtların birbirini tekrarlaması, verilerde hiçbir yeni bilgi ve temanın gözlenmediği nokta doygunluk kavramıyla açıklanmaktadır (Guest, Bunce, ve Johnson, 2006: 59). Verilerde tekrarın başladığı doygunluk noktası, yeterli bir örneklem büyüklüğüne ulaşıldığını göstermektedir (Hennink ve Kaiser, 2022: 2). Her bir katılımcıya numara verilmiş olup, Göynük ilçesi katılımcıları G, Mudurnu ilçesi katılımcıları ise M ile sembolize edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formunda katılımcılara sorulan açık uçlu sorular şu şekildedir:

Araştırma Soruları

Ekonomik Katkılar

1. Sakin şehir ünvanı alındıktan sonra gelir düzeyinizde bir değişiklik olduğunu düşünüyor musunuz?
2. Sakin şehir ünvanı alındıktan sonra yerel üreticilerin sayısında (KOBİ) ve yerel ürünlerin üretimi, pazarlanma imkânlarında bir değişiklik olduğunu düşünüyor musunuz?
3. Sakin şehir olmanın bölge istihdamına katkısını açıklar mısınız?
4. Sakin şehir olmanın bölge turizmine katkısını açıklar mısınız?
5. Sakin şehir ünvanının yerel ürünlere olan talebi artırdığını düşünüyor musunuz?

Sosyal Katkılar

1. İlçede hangi tür sosyal, kültürel ve sanatsal etkinlikler gerçekleştirilmektedir? Sakin şehir ünvanından sonra düzenlenen bu etkinliklerde bir artış olduğunu düşünüyor musunuz?
2. Sakin şehir ünvanının ilçenize değer kattığını, ilçenizin tanınırlığını artırdığını düşünüyor musunuz?
3. Sakin şehir ünvanının sosyal yaşam kalitenizi artırdığını düşünüyor musunuz?

4. Sakin şehir ünvanı, ilçenin geleneksel yemeklerinin, ürünlerin üretilmesi, desteklenmesi, korunması ve tanıtılması konusuna nasıl katkı sağlamıştır?
5. Sakin şehir ünvanının etkisiyle gelenek ve göreneklerinizin gelecek kuşaklara aktarılması konusunda çalışmalarınız nelerdir?

Fiziksel Katkılar

1. Sakin şehir ünvanıyla birlikte ilçenin yerel dokusu ve mimarisinin, tarihi ve kültürel mirasının korunması için neler yapılmaktadır?
2. Sakin şehir olduktan sonra ilçede gerçekleştirilen fiziksel çevre düzenlemeleri (doğal alanların korunması ve yeşil alanların artırılması vb.) ve projeleri hakkında bilgi verebilir misiniz?
3. Sakin şehir ünvanının ilçede gürültü ve çevre kirliliğine neden olduğunu düşünüyor musunuz?
4. Sakin şehir ünvanından sonra altyapı noktasında hangi çalışmalar yapılmaktadır (yaya yolları, bisiklet yolları, toplu taşıtlar, engellilere yönelik çalışmalar)? Bu altyapı projelerinin ilçenin doğasına zarar vereceğini düşünüyor musunuz?
5. Sakin şehir olduktan sonra ilçede yenilenebilir enerji veya enerji tasarrufu kullanımı konusunda neler yapılmaktadır?

BULGULAR

Mevcut araştırma çerçevesinde her bir katılımcı grubuna ilişkin demografik veriler Tablo 1’de görselleştirilmiştir.

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Demografik Veriler

Katılımcı	Yaş	Cinsiyet	Medeni Durum	Sektör	Meslek	Eğitim Durumu
G1	45	Erkek	Evli	Kamu	Esnaflar Odası Genel Sekreteri	Lise
G2	43	Erkek	Evli	Özel	Ziraat Odası Genel Sekreteri	Lise
G3	43	Erkek	Evli	Kamu	Esnaf	Lise
G4	54	Erkek	Evli	Kamu	Esnaflar Odası Başkanı	Lise
G5	65	Erkek	Evli	Kamu	Göynük Belediye Başkanı	Lise
G6	41	Erkek	Evli	Özel	İşletme Müdürü	Lise
G7	38	Erkek	Bekar	Kamu	Kaymakamlık Personeli	Önlisans
G8	43	Kadın	Evli	Özel	Esnaf	Lise
G9	73	Erkek	Evli	Özel	Otel Personeli	Lise
G10	49	Erkek	Evli	Özel	Sigortacı-Muhtar	Lise
G11	34	Kadın	Bekar	Kamu	Belediye Çalışanı / Dokuma Evi Eğitimci	Lise
M1	43	Erkek	Bekar	Kamu	Belediye Personeli	Yüksek Lisans
M2	48	Kadın	Bekar	Özel	Şehir Planlayıcısı	Lisans
M3	60	Erkek	Evli	Özel	El Sanatları Sanatçısı	Lise
M4	28	Erkek	Bekar	Kamu	STK Üyesi	Yüksek Lisans
M5	30	Erkek	Bekar	Özel	Marangoz	Lise
M6	49	Kadın	Evli	Özel	Kadın Koop. Başkanı	Lise
M7	46	Kadın	Evli	Özel	İşletmeci	Lise
M8	67	Erkek	Evli	Özel	El Sanatları Sanatçısı	Lise

M9	59	Kadın	Evli	Özel	Kadın Koop. Üyesi	Lise
M10	43	Evli	Evli	Kamu	Kaymakamlık Personeli	Lise

Tablo 2. Katılımcılara İlişkin Yüzdelik Demografik Veriler

Demografik Değişken	Göynük (%)	Mudurnu (%)
Cinsiyet		
Kadın	27.27	40.00
Erkek	72.72	60.00
Medeni Durum		
Evli	81.81	60.00
Bekar	18.18	40.00
Sektör		
Kamu	54.54	30.00
Özel	45.45	70.00
Eğitim Durumu		
Lise	100.00	60.00
Yüksek Lisans	0.00	20.00
Doktora	0.00	10.00

Araştırmaya Göynük'ten 11 ve Mudurnu'dan 10 kişi olmak üzere toplam 21 kişi katılmıştır. Katılımcıların yaş ortalaması 47,66'dır. Yaş dağılımı incelendiğinde, katılımcıların yaşlarının 28 ile 73 arasında değiştiği, bu durumda farklı yaş gruplarından bireylerin araştırmaya dâhil edildiğini göstermektedir. Göynük katılımcılarının yaşları genellikle 40'lı yaş gruplarında yoğunlaşırken, Mudurnu'dan katılımcıların daha geniş bir yaş aralığı bulunduğu görülmektedir.

Cinsiyet dağılımına bakıldığında, katılımcıların %66.66'sı erkek ve %33.33'ü ise kadındır. Göynük'te erkek katılımcılar daha fazla iken (%72.72), Mudurnu'da kadın katılımcıların oranı görece daha yüksektir (%40).

Katılımcıların medeni durumları değerlendirildiğinde, çoğunluğunun evli olduğu (%71.42) ve geri kalan kısmının bekâr olduğu görülmektedir. Göynük'teki katılımcıların %81.81'i evli, %18.18'i bekar iken; Mudurnu'daki katılımcıların %60'ı evli, %40'ı bekarıdır.

Çalışma sektörlerine göre katılımcıların %42.85'i kamu sektöründe, %57.14'ü özel sektörde çalışmaktadır. Göynük'te kamu sektöründe çalışanların oranı daha yüksektir (%54.54) ve bu bireyler genellikle idari ve yönetim pozisyonlarında bulunmaktadır. Buna karşın, Mudurnu'da özel sektör çalışanlarının oranı daha yüksektir (%70) ve bu bireyler arasında el sanatları sanatçıları, marangozlar ve kadın kooperatif üyeleri gibi meslek grupları öne çıkmaktadır.

Eğitim durumu açısından, katılımcıların çoğunluğu lise mezunudur (%76.19) ancak yüksek lisans ve doktora düzeyinde eğitim almış bireyler de bulunmaktadır. Göynük'te lise mezunlarının oranı daha yüksektir (%90.90) Mudurnu'da ise yüksek lisans ve doktora mezunlarının bulunması, bu bölgedeki katılımcıların eğitim düzeyinde daha fazla çeşitlilik olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, her iki bölgede de yükseköğretim görmüş bireylerin oranı sınırlı olup, çoğunluk lise mezunlarından oluşmaktadır.

Bu çalışma kapsamında yapılan analizler sonucunda, katılımcı ifadelerinin sistematik bir şekilde incelenmesiyle *ekonomik katkılar, sosyal ve kültürel katkılar ve fiziksel ve çevresel*

katkılar olmak üzere üç ana tema belirlenmiştir. Her bir tema, sakin şehir ünvanının Mudurnu ve Göynük üzerindeki katkılarını değerlendiren çeşitli kategorilere ayrılmıştır. Bu kategoriler MAXQDA 2024 PRO programı kullanılarak ağırlık ve kod matris tarayıcıları üzerinde görsellerden yararlanılmıştır. Bu görseller içerisinde kod ayrılıklarına göre şekiller büyümekte ve renkleri koyulaşmaktadır. Her bir ağırlık haritasında satır ve sütunlar bulunmaktadır. Buradaki toplam satır ve sütunlar kod sayısına göre belirlenmiştir. Ayrıca çalışmada katılımcıların doğrudan alıntılarına da yer verilmiştir.

Tablo 3. Kod Kitabı

Tema	Kategori	Kod
Ekonomik Katkılar	Turizm Faaliyetleri ve Potansiyeli	Doğa ve İnanç Turizmine Olan Talep Artışı Sosyal Medya ve İnternet Aracılığıyla Yerel Ürün Tanıtımı Tanıtım Kampanyalarının Turist Sayısına Katkısı
	Yerel Ekonomi ve İstihdam	KOBİ Sayısındaki Artış ve Büyüme Fırsatları Yeni Açılan İşletmeler ve İş İmkânlarının Artması Yerel Esnafın Gelir Düzeyinde Değişim Turizm Gelirleri
	Yöresel Ürün Satışları	Yerel Turizm İşletmelerinde Müşteri Profiline Değişimi Yeni Turistik Tesislerin Açılması
	Kadın Kooperatiflerinin Rolü	Yöresel Ürünlerin Üretimi ve Pazarlanması Kadınların Kooperatif Aracılığıyla Ekonomik Katkı Sağlaması
Sosyal ve Kültürel Katkılar	Kültürel Mirasın Korunması ve Aktarımı	Geleneksel Yemeklerin Tanıtımı ve Festivaller İnanç Turizmine Yönelik Etkinlikler ve Organizasyonlar El Sanatlarının Yaşatılması ve Gelecek Kuşaklara Aktarılması Marka Değerinin Artırılması
	Toplumsal Etkinlikler ve Sosyal Yaşam	Festivallerin ve Halk Etkinliklerinin Sayısındaki Artış Sosyal Etkinlikler Aracılığıyla Toplumsal Kaynaşma
Fiziksel ve Çevresel Katkılar	Tarihi ve Kültürel Yapıların Korunması	Sit Alanı Uygulamaları ve Yerel Dokunun Korunması Kültürel Miras Niteliğindeki Ağaçların Bakımı
	Çevre Düzenlemeleri ve Yeşil Alan Projeleri	Yeşil Alanların Artırılması ve Ağaçlandırma Çalışmaları Çevre Kirliliğinin Azaltılmasına Yönelik Projeler
	Altyapı ve Fiziksel Düzenlemeler	Engellilere Yönelik Erişilebilirlik Düzenlemeleri Su ve Kanalizasyon Altyapı Çalışmalarının Geliştirilmesi

Ekonomik Katkılar

Ekonomik katkılar teması, sakin şehir ünvanının Göynük ve Mudurnu üzerindeki ekonomik boyutlarını anlamak için temel bir çerçeve sunmaktadır. Bu tema altında yer alan kategoriler, bölgedeki turizm faaliyetleri, yerel ekonomi ve istihdam olanakları, yöresel ürün satışları ve kadın kooperatiflerinin topluma olan katkılarını kapsamaktadır.

Tablo 4. Katılımcıların Ekonomik Katkıları Teması İçin İlçeye Göre Kodlara Yaptıkları Atıfların Ağırlıkları

Kod Sistemi	MUDURNU	GÖYNÜK	TOPLAM
Ekonomik Etkiler			0
Turizm Faaliyetleri ve Potansiyeli			2
Doğa ve İnanç Turizmine Olan Talep Artışı			2
Sosyal Medya ve İnternet Aracılığıyla Yerel Ürün Tanıtımı			1
Tanıtım Kampanyalarının Turist Sayısına Etkisi			1
Yerel Ekonomi ve İstihdam			1
KOBİ Sayısındaki Artış ve Büyüme Fırsatları			2
Yeni Açılan İşletmeler ve İş İmkanlarının Artması			2
Yerel Esnafın Gelir Düzeyinde Artış			2
Turizm Gelirleri			1
Yöresel Ürün Satışlarının Artışı			7
Yerel Turizm İşletmelerinde Müşteri Profiline Değişimi			2
Yeni Turistik Tesislerin Açılması			3
Kadın Kooperatiflerinin Rolü			0
Yöresel Ürünlerin Üretimi ve Pazarlanması			3
Kadınların Kooperatif Aracılığıyla Ekonomik Katkı Sağlaması			2
TOPLAM	21	10	31

Bu temanın Mudurnu ve Göynük bağlamında farklı etkiler yarattığı ve her iki ilçede ekonomik dinamiklerin belirli kodlar (turizm faaliyetleri, KOBİ'ler, kadın kooperatifi gibi) altında çeşitlendiği görülmektedir. Bu bağlamda turizm faaliyetlerinde Göynük'ün tanıtım kampanyaları ve sosyal medya kullanımına daha az vurgu yapıldığı, Mudurnu'nun ise KOBİ'lerin artışı ve yeni işletme açılışlarına odaklandığı anlaşılmaktadır. Ayrıca Göynük'ün yöresel ürün satışlarının artışı noktasında da ön planda olduğu, müşteri profiline değişimi konusunda daha fazla içeriğin olduğu bir alanda yer aldığı da söylenebilmektedir. Kadın kooperatiflerinin ekonomik katkı sağlaması, yerel esnafın gelir düzeyindeki artış ve doğa ve inanç turizmine olan talep artışı bağlamında her iki bölge de benzer bir ağırlık sergilemektedir. Bu bağlamda, ilgili kategorilerdeki dağılımlar sakin şehir ünvanının ekonomik katkılarının her iki bölgede nasıl çeşitlilik gösterdiğine dair kapsamlı bir analiz sunmaktadır.

Göynük sakin şehir ünvanını etkin bir şekilde kullanarak elde ettiği tanınırlık ile kendine özgü bir kimlik oluşturmuş bu durumda turizm faaliyetlerini olumlu yönde etkileyerek ilçe turizmi açısından önemli bir başarı yakalanmıştır. Mudurnu'da da turizm potansiyelini artırmaya yönelik girişimlerin yapılmasına rağmen, beklenen turist akımının sağlanamaması, tanıtım eksikliklerine dayandırılmaktadır.

“Aslında kültür, inanç ve sağlık turizmi bakımından zengin bir ilçeyiz fakat bunu hikayeletiremiyoruz.” (M6)

Göynük'te sakin şehir ünvanının sosyal medya tanıtımları ile desteklenmesi, doğa ve inanç turizmi açısından ve özellikle inanç turizmine yapılan yatırımlarla bölgenin turistik cazibesi daha da pekişmiş bu da daha fazla turist çekilmesine olanak tanımıştır. Mudurnu'nun doğal kaynaklarını ve kültürel değerlerini daha etkin tanıtarak bu alanda gelişim sağlaması, Göynük'ün sakin şehir ünvanı ile kazandığı avantajlara benzer bir turizm potansiyeline ulaşabilmesi açısından önem taşımaktadır.

“İlçemizin sosyal medya üzerindeki başarılı tanıtımı, potansiyel turistin ilgisini çekerek bölgenin turizm potansiyelini önemli ölçüde artırmıştır.” (G5)

“Tabi ki tanınırlık kattığını düşünüyorum. Çünkü cittaslow.org ve cittaslowturkiye.org. Web sayfalarında Mudurnu adı da geçiyor ve ilçemiz ile ilgili bilgilere yer veriliyor. Bizlerde kendi sosyal medya hesaplarımızda, broşürlerimize, televizyon programlarında, fuarlarda ve çeşitli etkinliklerde sakin şehir ve salyangoz simgesini

her zaman vurguluyoruz. Fakat yine de o beklediğimiz turist akışını sağlayamadık.”
(M2)

Her iki ilçede sakin şehir ünvanının etkisiyle istihdam ve ekonomik büyüme konusunda başarılı olmuşlardır. Ancak bu başarı iki ilçeye farklı yollarla gelmiştir. Mudurnu’da doğrudan yatırımlar yapılarak işletmeler kurulmuşken, Göynük’te tanınırlık sayesinde yerel ürünlerin satışının artması ile ekonomik büyüme sağlanmıştır. Bu durumda farklı yerleşim bölgelerinin her birinin kendi koşulları ve kendi potansiyelleri doğrultusunda sakin şehir modelini uygulayabileceklerini göstermektedir.

“Yerel üretici sayısında herhangi bir değişiklik olmadı fakat yerel ürünlerin satışında tabi ki değişiklik oldu. Çünkü ünvanla beraber insanlar Göynük’ü daha yakından tanıdı dolayısıyla bu tanınırlık yerel ürünlerin satışını artırdı bu da üretimi olumlu yönde etkiledi.” (G10)

“Bazı konaklar restoran ve butik otel olarak işletilmektedir. Bu yeni açılan yerlerde personele ihtiyaç duyuldu. Bizde kendi işletmemizde 2 kadın personel çalıştırıyoruz.”
(M2)

Sakin şehir ünvanının ilçe turizm gelirlerine olan etkisi ilçedeki stratejilere ve özelliklerine göre değişim göstermektedir. Göynük ve Mudurnu’nun sakin şehir ünvanı sonrası turizm gelirleri üzerindeki etkileri, her iki bölgenin kendine özgü şartlarına göre farklı şekillerde ortaya çıkmıştır. Göynük, mevcut kaynaklarını optimize ederek, yerel ürün satışlarındaki artış ve müşteri profilinde yaşanan değişim ile ekonomik kazançlarını artırırken, Mudurnu yeni turistik tesislerin açılmasına yönelik fiziksel yatırımlarla gelir seviyesini yükseltmeyi hedeflemektedir. Göynük’ün turizmden elde ettiği gelirlerin daha çok tanınırlığın artması ile ilişkili olduğu, Mudurnu’nun ise fiziksel yatırımlarla bu geliri sağlamaya çalıştığı anlaşılmaktadır.

“Sakin şehir ünvanı sonrasında, yerli turist profilimizde gözle görülür bir değişim oldu. Önceden grup halinde gelen ziyaretçiler yerine daha bireysel turistler ilgi göstermeye başladı, bu da yerel ekonomimizi olumlu etkiledi. Özellikle büyük şehirlerden gelenlerin ilgisi, bölgedeki yerel ürün satışlarını da artırdı.” (G8)

“Konaklar otel işletmelerine dönüştürüldü. Eski kadın cezaevinden kafe-atölye konseptli bir mekân yapıldı.” (M5)

Göynük ve Mudurnu’daki kadın kooperatiflerinin farklı stratejiler ve yaklaşımlar izlemeleri, sakin şehir modelinin esnek ve yerel koşullara uyum sağlayabileceğini göstermektedir. Kadın kooperatiflerinin faaliyeti konusunda Mudurnu ve Göynük arasında belirgin farklar bulunmaktadır. Mudurnu’da kadın kooperatifleri, yöresel ürünlerin üretimi ve pazarlanması gibi doğrudan ekonomik getirileri hedeflerken, Göynük’te bu tür girişimlerin daha çok kültürel değerlerin yaşatılması üzerine yoğunlaştığı anlaşılmaktadır. Bu farklılıklar, her iki bölgenin sakin şehir ünvanını kendi sosyal ve ekonomik dinamiklerine göre değerlendirdiğini ortaya koymaktadır. Kadın kooperatiflerinin ekonomik ve toplumsal katkıları, her iki bölge için de ortak bir başarı hikâyesi olarak değerlendirilebilir.

Sosyal ve Kültürel Katkılar

Sosyal ve kültürel katkılar teması, sakin şehir ünvanının Göynük ve Mudurnu üzerindeki toplumsal ve kültürel katkılarını ele almak için kapsamlı bir çerçeve sunmaktadır. Bu tema altında yer alan kategoriler, kültürel mirasın korunması ve aktarımından toplumsal etkinliklere kadar geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır.

Bu analiz, sakin şehir ünvanının sosyal ve kültürel katkılarının bölgesel düzeyde nasıl farklılaştığını anlamak için önemli bir perspektif sunmaktadır. Her iki yerleşim yeri de sakin

şehir olmanın sunduğu özgürlük alanını kullanarak kendi yerleşim yerinin potansiyeline ve ihtiyaçlarına göre turizm kimlikleri oluşturmakta ve yerel potansiyellerini farklı stratejilerle birleştirerek turizmde daha başarılı olabileceklerini kanıtlamaktadır. Yapılan bu analizde sakin şehirlerin sadece tarihi ve kültürel mirasa odaklanmak zorunda olmadığı aynı zamanda doğal güzellikleri, yerel lezzetleri, el sanatları ve sosyal etkinlikleriyle de turizmi canlandırabileceğini göstermektedir.

Tablo 5. Katılımcıların Sosyal ve Kültürel Katkıları Teması İçin İlçeye Göre Kodlara Yaptıkları Atıfların Ağırlıkları

Kod Sistemi	MUDURNU	GÖYNÜK	TOPLAM
✓ Sosyal ve Kültürel Etkiler			0
✓ Kültürel Mirasın Korunması ve Aktarımı		•	5
• Geleneksel Yemeklerin Tanıtımı ve Festivaller			0
• İnanç Turizmine Yönelik Etkinlikler ve Organizasyonlar	•	•	3
• El Sanatlarının Yaşatılması ve Gelecek Kuşaklara Aktarılması	•	•	5
• Marka Değerinin Artırılması	•		2
✓ Toplumsal Etkinlikler ve Sosyal Yaşam		•	1
• Festivallerin ve Halk Etkinliklerinin Sayısındaki Artış	•	•	4
• Sosyal Etkinlikler Aracılığıyla Toplumsal Kaynaşma	•		1
Σ TOPLAM	8	13	21

Tablo 5’te Göynük’te kültürel ve tarihi mirasın yanı sıra inanç turizmine yönelik etkinliklerin daha fazla vurgulandığı, Mudurnu’nun ise yerel marka değerini artırmaya yönelik faaliyetlere daha çok odaklandığı dikkat çekmektedir. Festivaller ve halk etkinliklerinin toplumsal etkileri üzerine yapılan tartışmalar, bu kategorilerin sosyal kaynaşma ve toplumsal bağ üzerindeki önemini gözler önüne sermektedir.

Göynük ve Mudurnu’nun sakin şehir ünvanını kültürel mirasın korunması ve tanıtımı açısından farklı yaklaşımlarla ele aldığı görülmektedir. Bu durum sakin şehir hareketinin yerel ihtiyaçlara göre uyarlanabileceğini göstermektedir. Göynük’te, inanç turizmine yönelik etkinlikler ve el sanatlarının yaşatılması gibi alanlara daha fazla önem verilmiştir. Bu durum bölgenin kültürel ve tarihi zenginliklerini ön plana çıkarmaktadır. İnanç turizmine yönelik etkinlikler bölgenin manevi atmosferini güçlendirirken, el sanatları ise bölgenin yöresel kimliğinin korunmasını sağlamaktadır.

“Bu konuyu çok önemsiyorum, bu nedenle gelenek ve göreneklerimizin gelecek kuşaklara aktarılması için çok kapsamlı projelerimiz bulunmaktadır. Belediyemiz bünyesinde hizmet veren Yöresel El Sanatları Eğitim Merkezi Dokuma Atölyesi ile unutmaya yüz tutmuş el sanatlarımızı canlı tutmak ve gelecek nesillere aktarmak adına açılmış olup kursiyerler adaylarını beklemektedir.” (G5)

Mudurnu ise özellikle marka değerinin artırılmasına yönelik faaliyetlere ve Ahilik kültürüne odaklanmıştır.

“Bir kadın kooperatifi yöreye özgü ürünlerin satışı doğrultusunda e- ticarete çok güzel ilerlemeler kat etti. Çarşıdaki daha girişken, daha vizyon sahibi kadın arkadaşlarımız yıllardır sakin şehir ve cittaslow terimlerini kendi yaşamlarına ve işlerine uyarlayarak yaptıklarının daha değerli olduğunu deneyimlediler diye düşünüyorum. Ürünlerini de pazarlarken sakin şehir logosunu mutlaka kullanıyorlar bu da ilçemize büyük bir marka değeri kazandırıyor.” (M2)

“Her cuma selası ile birlikte esnaf duası yapılır. Demirciler Çarşısındaki esnaf ayakta çalıştığı için duayı oturularak yapar. Orta Çarşının esnafı oturarak çalıştığı için duayı ayakta yapar. Bu gelenek ilçemizde 7 asırdır devam etmekte. Ahilik geleneğinin devam etmesini çok istiyorum. Bunun içinde gelecek nesle bu kültürümüzü öğretmeye çalışıyorum. Ben bunu üzerimde bir asli görev olarak görüyorum.” (M3)

Her iki ilçe de sakin şehir felsefesini benimseyerek ilçelerinde sürdürülebilirlik sağlamayı ve turizmi geliştirmeyi amaçlamaktadır. Fakat ifade edilen farklı yaklaşımlar, her iki bölgenin sakin şehir ünvanından elde ettikleri avantajları kendi dinamiklerine göre şekillendirdiğini göstermektedir. Her iki bölgede de sakin şehir ünvanının ardından toplumsal etkinliklerin düzenlenmesi artış göstermiş olsa da bu etkinliklerin toplumsal yaşam üzerindeki etkileri, bölgesel farklılıklar barındırmaktadır. Mudurnu, sanatsal ve kültürel çeşitliliğiyle öne çıkarken, Göynük'teki etkinlikler daha çok tarihsel ve inanç temelli bir kimlik taşımaktadır.

“İpek Yolu Turizm Festivali, Bengi Boz Fotoğraf Sergisi gibi etkinlikler düzenliyoruz. Biz işletmemizde sürekli sosyal ve sanatsal etkinlikler düzenliyoruz. Resim sergimiz, ebru ve heykel sergimiz oldu.” (M2)

“Bizler ilçemizin önemli isimlerinden olan Bengü Boz için bir proje gerçekleştirdik. Proje Koç Holding ile beraber arşa çıktı ve bütün Türkiye de duyuldu. Fotoğraf sergimiz bütün Koç müzelerini gezdi.” (M5) “

“Akşemseddin Hz. Anma günleri oluyor. Bu etkinlikler dâhilinde gündüzleri mevlit okunup, yemek yeniyor, akşamları ise havai fişek gösterileri gerçekleşiyor. Semazen gösterileri ve Mehter Yürüyüşü oluyor. Köylerimizde Hacet Bayramı gerçekleşiyor. Bu etkinliklerin hiçbirinden ücret alınmıyor.” (G8)

İki bölgenin de toplumsal kaynaşmayı desteklemek için bu etkinlikleri sürdürmesi ve farklı kitlelere hitap eden organizasyonlar düzenlemesi, sakin şehir ünvanının sağladığı sosyal faydaları daha da artırmaktadır. Bu etkinlikler, sadece yerel halkın değil, bölgeye gelen turistlerin de sosyal yaşama entegrasyonunu kolaylaştıran önemli bir unsur olarak değerlendirilmektedir. Etkinlikler sayesinde yerel halkın da yaşam kalitesi artmakta, yerel ekonomi canlanmakta, ilçenin turizm potansiyeli güçlenmekte ve yerel halk ve turist arasında kültür alışverişi olmaktadır.

Fiziksel ve Çevresel Katkıları

Sakin şehir ünvanının fiziksel ve çevresel boyutlardaki katkıları, fiziksel ve çevresel katkılar teması altında incelenmiştir. Bu tema, sit alanı uygulamaları, yeşil alan projeleri ve altyapı çalışmalarına odaklanarak Göynük ve Mudurnu'nun bölgesel farklılıklarını analiz etme imkânı sunmaktadır.

Tablo 6. Katılımcıların Fiziksel ve Çevresel Katkıları Teması İçin İlçeye Göre Kodlara Yaptıkları Atıfların Ağırlıkları

Kod Sistemi	MUDURNU	GÖYNÜK	TOPLAM
▼ Fiziksel ve Çevresel Etkiler			0
▼ Tarihi ve Kültürel Yapıların Korunması			0
Sit Alanı Uygulamaları ve Yerel Dokunun Korunması	●	●	7
Kültürel Miras Niteliğindeki Ağaçların Bakımı	●		1
▼ Çevre Düzenlemeleri ve Yeşil Alan Projeleri			0
Yeşil Alanların Artırılması ve Ağaçlandırma Çalışmaları		●	3
Çevre Kirliliğinin Azaltılmasına Yönelik Projeler	●	●	8
▼ Altyapı ve Fiziksel Düzenlemeler			0
Engellilere Yönelik Erişilebilirlik Düzenlemeleri	●		1
Su ve Kanalizasyon Altyapı Çalışmalarının Geliştirilmesi	●	●	3
Σ TOPLAM	9	14	23

Mudurnu ve Göynük'ün fiziksel ve çevresel çalışmaları farklı önceliklere sahip olmakla birlikte, belirli kategorilerde dikkat çekici ayrışmalar sergilemektedir. Göynük'te yeşil alan projeleri ve çevre kirliliğinin azaltılmasına yönelik projelerle çevre düzenlemelerine daha fazla vurgu yapıldığını, Mudurnu'nun ise kültürel miras niteliğindeki ağaçların bakımına öncelik verildiği görülmektedir. Nitekim Göynük'te çevre kirliliğinin azaltılmasına yönelik projeler öne çıkarken, Mudurnu'da engellilere yönelik erişilebilirlik düzenlemelerinin sosyal kapsayıcılığı artırma hedefiyle ele alındığı anlaşılmaktadır. Bu iki bölge, sakin şehir ünvanını kendi çevresel ihtiyaçlarına göre şekillendirirken, Tablo 6'da detaylandırıldığı üzere, her bir kategorideki farklılıklar, bu stratejik yaklaşımların altını çizmektedir.

Mudurnu ve Göynük, tarihi yapıların ve çevresel mirasın korunması açısından benzer hedeflere sahip olsa da farklı öncelikler sergilemektedir. Göynük, sit alanı uygulamaları ve restorasyon çalışmaları ile daha kapsamlı bir koruma stratejisi geliştirirken, Mudurnu ise bu çabalarını restorasyon projeleri ve çevre düzenlemeleriyle desteklemektedir.

"Tarihi binaların restorasyon çalışmaları hız kazandı; yeni düzenlemeler sayesinde kültürel mirasın korunması amaçlanıyor." (M3)

"Konaklar restore ediliyor. Hâlen acil ve kapsamlı şekilde onarıma ihtiyaç duyulan konaklar var. 2022 yılında Mudurnu Kaymakamlığı tarafından Haytalar Konağının restorasyon süreci başlatıldı. Bu konaklar bölge turizmi açısından büyük bir potansiyel oluşturmaktadır." (M2)

Her iki ilçede de çevre düzenlemeleri ve altyapı çalışmaları, sakin şehir ünvanının getirdiği gereksinimlere göre ve sakin şehir konseptine uygun şekilde şekillendirilmeye çalışılmaktadır. Göynük'te yürütülen sokak sağlıklılaştırma projeleri, kaldırımların yenilenmesi ve yolların trafiğe kapatılması gibi adımlar, fiziksel çevrenin düzenlenmesine yönelik çabalara örnek teşkil etmektedir (G8). Böylelikle daha sakin ve sessiz bir ortam oluşturmak amaçlanmıştır. Mudurnu'da ise altyapı projeleri ve su hatlarının yenilenmesi gibi çalışmalar daha ön planda tutulmakta ve bölgenin fiziksel yapısını modernize etme amacı güdülmektedir (M1). Bu farklılıklar, Göynük'ün çevre düzenlemelerini fiziksel alan iyileştirmeleri üzerinden gerçekleştirirken, Mudurnu'nun daha çok temel altyapı sorunlarını çözmeye odaklandığını ortaya koymaktadır.

"Sokak Sağlıklılaştırma projesi kapsamında kaldırımlarımız yenilendi ve bazı yollar trafiğe kapatıldı." (G8)

"Kentin pis ve temiz su alt yapısı komple değiştirildi. İlerleyen dönemlerde Abant Yaylası'ndan Mudurnu'ya içme suyu hattı projesi hayata geçirilecek." (M1)

Mudurnu ve Göynük'te altyapı ve fiziksel düzenlemelere yönelik yaklaşımlar, her iki bölgenin de sakin şehir hareketini benimsemiş olmasına rağmen farklı önceliklere sahip olduğunu göstermektedir. Mudurnu'da engellilere yönelik erişilebilirlik düzenlemeleri öne çıkarken, Göynük daha çok su ve kanalizasyon altyapısının geliştirilmesine odaklanarak temel yaşam koşullarını iyileştirmeye çalışmıştır. Bu farklılıklar, her iki bölgenin sakin şehir ünvanını kendi ihtiyaçları doğrultusunda ele aldığını ve fiziksel çevre düzenlemelerini bu doğrultuda şekillendirdiğini ortaya koymaktadır.

"Mudurnu'da kamu binalarına ve kaldırımlara engelli rampaları konuldu ve bu durum ilçemizi engelli dostu bir ilçe olması yolundaki ilk ve önemli bir adımdı." (M4)

"Doğalgaz boru hattı yapım çalışmaları ile su ve kanalizasyon boru hatlarında onarımlar oldu." (G1)

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu çalışmada, Göynük ve Mudurnu'nun "sakin şehir" ünvanı sonrasında yaşadığı ekonomik, sosyal ve çevresel etkileri kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Bulgular, bu iki ilçenin sakin şehir kriterlerine uyum sağlarken, yerel dinamiklere ve kendi ihtiyaçlarına göre özgün stratejiler geliştirdiğini göstermektedir. Sakin şehir ünvanı, genel anlamda her iki bölgede toplumsal kalkınmaya katkı sağlamakla birlikte, Mudurnu ve Göynük arasında belirgin farklar ortaya çıkarmıştır. Bu farklar, özellikle ekonomik, kültürel ve çevresel önceliklerde kendini göstermektedir.

Ekonomik katkılar teması, sakin şehir ünvanının her iki bölgede turizm, istihdam ve yerel ekonomiyi geliştirme amaçlı projelere nasıl yansıdığını kapsamaktadır. Göynük, yerel ürünlerin tanıtımı ve sosyal medya kullanımı ile turizm faaliyetleriyle ekonomik büyüme sağlarken; Mudurnu, kadın kooperatifleri ve KOBİ'ler aracılığıyla sürdürülebilir bir ekonomik model geliştirmiştir. Bu durum, Mudurnu'nun doğrudan ekonomik katkılara ve yerel halkın gelirini artırmaya odaklandığını, Göynük'ün ise sürdürülebilir bir turizm yapısı kurmayı amaçladığını göstermektedir. Yapılan literatür taramasında Semmens ve Freeman (2012), Coşar (2014), Olgun (2016), Akpınar ve Pektaş (2019), Akbaş (2020) ve Öztürk ve Sünnetçioğlu'nun (2023) verileri de araştırma bulguları ile benzer niteliktedir. Ancak, Göynük ve Mudurnu'da gözlemlenen ekonomik faydaların sürdürülebilirliğini engelleyen bazı zorluklar da bulunmaktadır. Özellikle altyapı eksiklikleri, yerel girişimlerin tam potansiyeline ulaşmasının önünde bir engel teşkil etmektedir. Bayram'ın (2024) araştırmasında Enez'deki yerel paydaşlar, tanıtım faaliyetlerinde uyumlu bir strateji geliştirememenin, bölgenin potansiyelini tam olarak gerçekleştirememesine neden olduğunu ifade etmiştir. Bu bağlamda, sakin şehir ünvanı, yerel gelir yaratımını destekleyen önemli bir mekanizma olarak öne çıkmaktadır. Ancak, bu süreçte altyapı iyileştirmeleri ve daha kapsamlı bir tanıtım stratejisi, ekonomik faydaların sürdürülebilir bir şekilde artırılmasında kritik bir role sahiptir. Göynük ve Mudurnu'nun gelir artırma çabaları, bu tür stratejilerin başarısını gösteren örnekler arasında yer almakta, ancak bu süreçlerin sürekliliği ve geniş katılım için iyileştirmelere ihtiyaç duyulmaktadır.

Sosyal ve kültürel katkılar kapsamında, Mudurnu ve Göynük'ün kültürel mirasın korunması, toplumsal etkinliklerin çeşitlenmesi ve kadın kooperatiflerinin desteklenmesi gibi alanlarda gösterdiği farklılıklar dikkat çekmektedir. Göynük, inanç turizmi ve el sanatlarının korunmasına yönelik projelerle kültürel mirasını yaşatma yolunda adımlar atarken, Mudurnu'nun daha çok marka değerini artırma ve festivallerle toplumsal kaynaşmayı sağlama gibi faaliyetlere önem verdiği anlaşılmaktadır. Göynük'te özellikle kültürel mirasın korunmasına vurgu yapılması, bölgenin tarihi ve kültürel değerlerini koruma konusundaki hassasiyetini ortaya koyarken, Mudurnu'nun festivaller ve halk etkinlikleri aracılığıyla toplumsal birliği güçlendirme hedefi ön plana çıkmaktadır. Göynük ve Mudurnu'da topluluk

katılımını artırmaya yönelik etkinlikleri, sakin şehir hareketinin sosyal boyutunu güçlendiren başarılı örnekler arasında yer almaktadır. Ancak, bu çabaların sürekliliğini sağlamak ve modern taleplerle geleneksel değerler arasında bir denge kurmak, bu etkinliklerin etkisinin daha kalıcı olmasını sağlayacaktır. Bu bağlamda, katılımın genişletilmesi ve yerel halkın bu süreçlere daha fazla dâhil edilmesi kritik öneme sahiptir. Bu bulgular, literatürdeki diğer sakin şehir örnekleriyle de büyük ölçüde örtüşmektedir. Örneğin, Kartal (2019), Baydar (2013), Yılmaz (2016), Akpınar ve Pektaş (2019), Korkmaz ve ark. (2014) ve Pink'in (2009) çalışmaları ile benzerlik göstermektedir.

Fiziksel ve çevresel katkılar teması, sakin şehir ünvanının çevre düzenlemeleri, altyapı geliştirme çalışmaları ve tarihi yapıları koruma gibi konuların bölgelere nasıl yansıdığını analiz etmektedir. Göynük'te yeşil alanların artırılması ve çevre kirliliğini azaltmaya yönelik projelerin ağırlıklı olduğu görülürken, Mudurnu'nun ise tarihi dokunun korunması ve engellilere yönelik erişilebilirlik düzenlemelerine daha fazla odaklandığı anlaşılmaktadır. Bu iki farklı yaklaşım, Göynük'ün çevresel sürdürülebilirliği öncelik haline getirdiğini, Mudurnu'nun ise sosyal kapsayıcılığı desteklemeye çalıştığını göstermektedir. Bu girişimler, literatürdeki diğer sakin şehir örnekleriyle benzerlik ve farklılık göstermektedir. Kurnaz ve İpar (2020), keski (2012), Çakar (2016) ve Mayer ve Knox'un (2006) çalışmaları ile benzerlik göstermektedir. Yüksel ve ark. (2020) ve Akçay'ın (2020) bulguları ile farklılıklar bulunmaktadır. Göynük ve Mudurnu, çevresel sürdürülebilirlik hedeflerini gerçekleştirmek amacıyla sakin şehir ilkeleri doğrultusunda çeşitli projeler hayata geçirmiştir. Her iki ilçede yenilenebilir enerji projelerine öncelik vererek enerji tüketimini azaltmaya ve çevre dostu bir enerji altyapısı oluşturmaya odaklanmıştır. Özellikle güneş ve rüzgâr enerjisi kaynaklarının kullanımı, ilçenin karbon ayak izini azaltırken, enerji maliyetlerini düşürme açısından da önemli katkılar sağlamıştır. Bu girişimler, literatürdeki diğer sakin şehir örnekleriyle uyum içerisindedir. Önal ve ark. (2024) Köyceğiz'de bisiklet yolları ve araç kullanımını azaltmaya yönelik projelerin, kentsel hareketliliğin çevresel etkilerini azaltmayı hedeflediğini belirtmiştir.

Sakin şehir modelinin yerel dinamiklere uyarlanması, bu hareketin başarısı için kritik öneme sahiptir. Göynük ve Mudurnu'nun deneyimleri, yerel kültürel ve ekonomik ihtiyaçlara uygun stratejiler geliştirilmesinin önemini göstermektedir. Göynük'ün tarihî mirasın korunmasına ve tanıtımına odaklanan yaklaşımı ile Mudurnu'nun topluluk temelli kooperatif modeli, sakin şehir kriterlerinin farklı bağlamlarda nasıl uygulanabileceğine dair değerli örnekler sunmaktadır. Her iki bölge de sakin şehir ünvanının gerektirdiği değerleri benimserken, kendi yerel özelliklerine göre farklı öncelikler belirlemiştir. Bu durum, sakin şehir ünvanının esnek yapısının bölgesel farklılıklara nasıl uyum sağlayabildiğini göstermektedir.

Göynük ve Mudurnu, sakin şehir hareketinin Türkiye bağlamında başarılı uygulamalarını sergileyen iki önemli örnek olarak öne çıkmaktadır. Bununla birlikte, bu başarıların uzun vadeli sürdürülebilirliğini sağlamak için altyapı eksikliklerinin giderilmesi ve toplumsal katılımın artırılmasına yönelik daha kapsamlı stratejiler geliştirilmesi gerekmektedir. Göynük ve Mudurnu'nun deneyimleri, sakin şehir hareketinin potansiyelini göstermekle kalmayıp, bu hareketin gelişimine yönelik öğrenim fırsatları sunmaktadır. Sakin şehir ünvanının katkılarının genişletilmesi ve sürdürülebilir kılınması için, bu tür yerel başarı hikâyelerinden alınacak derslerin değerli olduğu söylenebilir.

Çalışmadan elde edilen bulgular, sakin şehir ünvanının farklı bölgelerde, bölgesel ihtiyaçlara göre uyarlanabilecek esnek bir kalkınma modeli sunduğunu ortaya koymaktadır. Her iki bölge de bu ünvanı kendi kültürel, sosyal ve çevresel özelliklerine göre şekillendirmiştir. Böylelikle sakin şehir ünvanının sadece ekonomik bir araç değil, aynı zamanda toplumsal kaynaşmayı ve kültürel sürdürülebilirliği destekleyen bir yapı sunduğu anlaşılmaktadır.

Gelecek çalışmalar için öneriler ise şu şekildedir:

- Farklı kültürel, ekonomik ve çevresel özelliklere sahip yavaş şehirlerin karşılaştırmalı bir analizi, hareketin esnekliğini ve yerel bağlamlara nasıl uyarlanabileceğini daha iyi anlamaya yardımcı olacaktır. Örneğin, Türkiye'deki Seferihisar, Mudurnu, Göynük gibi şehirlerin Avrupa'daki Orvieto veya Goolwa gibi uluslararası yavaş şehirlerle karşılaştırılması, küresel düzeyde kıyaslama yapma imkânı sunabilir.
- Yavaş şehir ünvanının ekonomik büyüme, sosyal dayanışma ve çevresel koruma üzerindeki uzun vadeli etkilerinin incelenmesi, bu hareketin sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmadaki başarısını değerlendirmek için önemlidir. Bu tür çalışmalar, ünvanın etkilerinin zaman içinde nasıl evrildiğini ortaya koyabilir.
- Toplumun farklı kesimlerinden bireylerin yavaş şehir ünvanına yönelik algılarını derinlemesine inceleyen araştırmalar, bu hareketin toplumsal boyutlarını daha iyi anlamaya katkı sağlayabilir. Özellikle, ticarileştirme ve yerel değerlerin korunması arasındaki denge konusundaki algılar önemli bir odak noktası olabilir.
- Yavaş şehir kriterlerinin yerel yönetimler tarafından nasıl uygulandığını ve bu süreçlerin ne tür yönetim modellerine ihtiyaç duyduğunu inceleyen çalışmalar, literatüre önemli bir katkı sağlayabilir.

Sonuç olarak, Göynük ve Mudurnu örnekleri üzerinden elde edilen bulgular, sakin şehir hareketinin çeşitli alanlardaki etkilerini anlamaya yönelik önemli bilgiler sunmaktadır. Ancak, bu bulguların genelleştirilebilirliğini artırmak ve hareketin uzun vadeli etkilerini değerlendirmek için daha kapsamlı ve karşılaştırmalı araştırmalar yapılması gereklidir. Bu tür çalışmalar, sakin şehir hareketinin daha etkili politikalar ve stratejiler geliştirilmesine yönelik katkılarını artıracaktır.

Araştırmanın sınırlılığı öncelikle sadece sakin şehir Göynük ve sakin şehir Mudurnu ilçeleri ile sınırlı olmasıdır. Araştırmanın bulguları, araştırmanın yapıldığı zamana özgü olacaktır.

KAYNAKÇA

Akbaş, F. (2020). Yerel halkın yavaş şehir hakkındaki algılarının coğrafi bakış açısıyla tespit edilmesi: Gökçeada (Çanakkale) özelinde bir inceleme. *Kafdağı*, 5(2), 310-329.

Akpınar, O., ve Pektaş, E. K. (2019). Yavaş şehirler (cittaslow) ve kentsel yaşam kalitesi üzerindeki etkileri: Seferihisar halkının algısı üzerine bir araştırma. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 21(1), 31-46. <https://doi.org/10.33707/akuiibfd.496265>.

Baltacı, A. (2019). Nitel araştırma süreci: Nitel bir araştırma nasıl yapılır? *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 368-388. <https://doi.org/10.31592/aeusbed.598299>.

Baydar, A. İ. (2013). Değişen kentleşme yaklaşımları ve sakin kent (cittaslow) akımı (Yüksek Lisans Tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.

Bayram, D. N. (2024). Enez'in sakin şehir (Cittaslow) ağına katılma potansiyeline ilişkin yerel paydaşların bakış açısı (Yüksek Lisans Tezi). Trakya Üniversitesi, Edirne.

Bolu İl Kültür Turizm Müdürlüğü (2025). <https://bolu.ktb.gov.tr/TR-355541/mudurnu.html> (Erişim Tarihi: 06.02.2025).

Brodziński, Z., & Kurowska, K. (2021). Cittaslow idea as a new proposition to stimulate sustainable local development. *Sustainability*, 13(9), 5039. <https://doi.org/10.3390/su13095039>

- Cittaslowturkiye (2025). <https://cittaslowturkiye.org/tr/> (Erişim Tarihi: 06.02.2025).
- Coşar, Y. (2014). Yavaş şehir olgusunun kentsel yaşam kalitesi üzerindeki algılanan etkisi. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 25 (2), 226-240. <https://doi.org/10.17123/atad.vol25iss210131>.
- Çakar, D. (2016). Kùltùrel mirası koruma bağlamında "yavaş şehir" (cittaslow) hareketi: Tùrkiye òrneėi (Yùksek Lisans Tezi). Dokuz Eylùl Ùniversitesi, İzmir.
- Çolak, E.C. (2019). Sakin şehir Yalvaç'ın cittaslow uluslararası kriterleri kapsamında değerlendirmesi (Doktora tezi). Isparta Uygulamalı Bilimler Ùniversitesi, Isparta.
- Demir, M. G. (2018). Yavaş hareketin kentsel òlçekteki yeni yansıması: Cittaslow. *Ulusal Çevre Bilimleri Araştırma Dergisi*, 1(4), 203-210.
- Göçkan, E. (2012). İzmir ili yavaş şehir Seferihisar òrneėinde doğal yapı ve kùltùrel yapı üzerine araştırmalar (Yùksek Lisans Tezi). Ege Ùniversitesi, İzmir.
- Guest, G., Bunce, A., ve Johnson, L. (2006). How many interviews are enough? An experiment with data saturation and variability. *Field methods*, 18(1), 59-82. <https://doi.org/10.1177/1525822X05279903>
- Hekimci, F. (2015). Sùrdùrùlebilir yerel kalkınma ve "yavaş şehirler". *Verimlilik Dergisi*, (4), 77-112.
- Hennink, M., ve Kaiser, B. N. (2022). Sample sizes for saturation in qualitative research: A systematic review of empirical tests. *Social science & medicine*, 292, 114523. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2021.114523>
- Karadeniz, C. B. (2014). Sùrdùrùlebilir turizm bağlamında sakin şehir Perşembe. *Journal of International Social Research*, 7(29).
- Kartal, G. (2019). Sùrdùrùlebilir kalkınma anlayışına farklı bir bakış: Cittaslow "yavaş şehir" hareketi ve sùrdùrùlebilir kalkınma. *Karamanoėlu Mehmetbey Ùniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 21(36), 9-18.
- Keskin E.B. (2012). Sùrdùrùlebilir kent kavramına farklı bir bakış: Yavaş şehirler (Cittaslow). *Paradoks Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi*, 8(1):81-99.
- Koç, V. ve Baz, İ. (2020). Tùrkiye'de sakin şehir hareketine üyelik süreci ve üyeliiğin etkileri. *İstanbul Ticaret Ùniversitesi Teknoloji ve Uygulamalı Bilimler Dergisi*, 2(2), 57-67.
- Korkmaz, H., Mercan, O., ve Atay, L. (2014). The Role of Cittaslow in Destination branding: the case of Seferihisar. *Current Issues of Tourism Research*, 4(1), 5-10.
- Kurnaz, H. A., ve İpar, M. S. (2020). Yavaş şehir Akyaka'da ařırđ turizm olgusunun esnafın bakış ağıısıyla değerlendirilmesi. *Journal of Hospitality and Tourism Issues*, 2(1), 39-55.
- Mayer, H., ve Knox, P. L. (2006). Slow cities: Sustainable places in a fast world. *Journal of urban affairs*, 28(4), 321-334. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9906.2006.00298.x>.
- Mudurnu Belediyesi (2025). <https://mudurnu.bel.tr/mudurnu/mudurnu-kulturu> (Erişim Tarihi: 06.02.2025).
- Neuman, W. L. (2014). *Social Research Methods: Qualitative and Quantitative Approaches*, USA: Pearson Education Limited.
- Olgun, A. (2016). Sakin şehir (Cittaslow): Seferihisar òrneėiyle ekonomik ve mali yapı (Yùksek Lisan Tezi) Karadeniz Teknik Ùniversitesi, Trabzon.

Önal, E., Yılmaz, G, K. ve Tokuçoğlu, T. (2024). Şehir Markalaşması Sürecinde Yavaş Şehir Politikalarının İncelenmesi: Köyceğiz Örneği. Yönetim, Ekonomi ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi, 8(2), 33-49. <https://doi.org/10.21325/jotags.2024.1542>

Özcan, H. (2019). Daday'ın sakin şehir üyelik potansiyeli (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu.

Öztürk, A. (2012). Bir yerleşim birimi olarak kent anlayışında yeni politika: Yükselen değer olarak “yavaş kent”(cittaslow) (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi, İzmir.

Öztürk, S. S., ve Sünnetçioğlu, A. (2023). Yavaş Şehir Algısı ve Turizmin Etkilerinin Yerel Halkın Yaşam Doyumuna Etkisi. Türk Turizm Araştırmaları Dergisi, 7(1), 141-160.

Pink, S. (2009). Urban social movements and small places: Slow cities as sites of activism. City, 13(4), 451-465. <https://doi.org/10.1080/13604810903298557>.

Semmens, J., ve Freeman, C. (2012). The value of Cittaslow as an approach to local sustainable development: A New Zealand perspective. International Planning Studies, 17(4), 353-375. <https://doi.org/10.1080/13563475.2012.726851>.

Yağar, F., ve Dökme, S. (2018). Niteliksel araştırmaların planlanması: Araştırma soruları, örneklem seçimi, geçerlik ve güvenirlik. Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi, 3(3), 1-9.

Yıldırım, A. ve Karaahmet, A. (2013). Yavaş şehir hareketinin kent imajına katkısı: Ordu-perşembe örneğinin yerel basın üzerinden analizi. Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, 5(1), 11-20.

Yılmaz, A (2016). Perşembe ilçesinin yavaş kent birliğine dahil olmasının kentsel yaşam kalitesine etkisi (Yüksek Lisans Tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.

Yüksel, F., Esen, F. Ö., Kılıç, B., ve Akçay, S. (2020). Paydaşların gözüyle yavaş şehir Akyaka’da aşırı turizm. Turizm Akademik Dergisi, 7(1), 257-268.